

УДК 621:330.341.1”364”

Захаров Г.В.

аспірант НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя, Україна

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ РОЗВИТКУ МАШИНОБУДУВАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ БОЙОВИХ ДІЙ

Машинобудівна галузь є однією з базових складових економічної системи України, забезпечуючи виробництво обладнання та техніки для різних секторів – від транспорту до оборонної промисловості. В умовах сучасних військових дій країна стикається з численними викликами: руйнуванням виробничої інфраструктури, перебоями в постачанні матеріалів і комплектуючих, обмеженням доступу до фінансових ресурсів та інвестицій. Ці фактори значно ускладнюють функціонування машинобудівних підприємств, ставлячи під загрозу їх конкурентоспроможність та здатність забезпечувати потреби національної економіки.

На тлі таких викликів інноваційні підходи набувають особливої ваги. Впровадження сучасних технологій, зокрема адитивного виробництва (3D-друк), роботизації, систем автоматизованого управління та використання штучного інтелекту, може не лише сприяти відновленню виробничих

потужностей, але й забезпечити адаптацію до нових ринкових умов. Крім того, організаційні інновації, такі як впровадження гнучких моделей управління, оптимізація ланцюгів постачання та розвиток державно-приватного партнерства, створюють основу для стійкого функціонування підприємств в умовах постійних змін.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю розробки науково обґрунтованих рішень для модернізації машинобудівного комплексу України в умовах воєнного конфлікту. Оскільки сучасний етап розвитку країни характеризується високою невизначеністю та зростанням ризиків, впровадження інноваційних методів стає ключовим чинником забезпечення не лише виживання, а й подальшого розвитку галузі.

Основною метою, є розробка та наукове обґрунтування інноваційних методів розвитку машинобудівних підприємств України, що дозволять забезпечити їх стійкість та конкурентоспроможність в умовах бойових дій.

Завдання дослідження

Для досягнення поставленої мети у роботі вирішуються наступні завдання:

1. **Аналіз сучасного стану галузі.** Вивчити поточний стан машинобудівного комплексу України, визначити основні проблеми та виклики, спричинені військовими діями.

2. **Вивчення інноваційних технологій.** Провести огляд сучасних технологічних та організаційних інновацій, що мають потенціал для адаптації та модернізації виробничих процесів.

3. **Оцінка впливу інновацій на стійкість підприємств.** Розробити критерії та методику оцінки ефективності впровадження інноваційних рішень в умовах кризи.

4. **Формування методичних підходів.** Запропонувати модель інтегрованого управління інноваціями з урахуванням специфіки військових умов та можливостей державної підтримки.

5. **Розробка практичних рекомендацій.** Сформулювати рекомендації для машинобудівних підприємств, державних органів та інвесторів щодо впровадження та масштабування інноваційних технологій.

Об'єкт дослідження

Об'єктом дослідження є процеси та механізми функціонування машинобудівної галузі України в умовах бойових дій, що охоплюють як виробничі, так і управлінські аспекти.

Предмет дослідження

Предметом дослідження є інноваційні методи, технології та управлінські підходи, спрямовані на адаптацію, відновлення та подальший розвиток машинобудівних підприємств в умовах воєнного конфлікту.

Наукова новизна роботи полягає в інтеграції сучасних технологічних та організаційних інновацій у системний підхід до розвитку машинобудівної галузі в умовах військового конфлікту. Запропонована модель враховує специфіку впливу бойових дій на виробничі процеси, адаптує методики управління ризиками та розробляє комплекс заходів, спрямованих на оперативне відновлення та модернізацію підприємств. Крім того, робота пропонує нові підходи до оцінки ефективності впровадження інновацій, що базуються на використанні сучасних КРІ та методів порівняльного аналізу.

Практична значимість дослідження обумовлена можливістю його безпосереднього застосування в реальних умовах української промисловості. Розроблені методичні підходи та рекомендації можуть стати основою для:

- Створення ефективних програм державної підтримки машинобудівного комплексу.
- Розробки стратегії модернізації виробничих потужностей на підприємствах, які зазнали впливу бойових дій.
- Формування партнерських відносин між державним сектором, науковими установами та бізнес-структурами для спільного впровадження інновацій.
- Оптимізації управлінських процесів за допомогою сучасних технологій, що сприятиме підвищенню оперативності реагування на кризові ситуації.

Дисертація складається з наступних основних розділів:

- **Вступ.** Визначення актуальності теми, формулювання мети, завдань, об'єкта та предмета дослідження, обґрунтування наукової новизни та практичної значимості.
- **Огляд літератури та теоретичних засад.** Аналіз сучасних досліджень, нормативно-правової бази та теоретичних підходів до впровадження інновацій в машинобудуванні.
- **Аналіз сучасного стану галузі.** Оцінка впливу бойових дій на машинобудівний комплекс, аналіз проблем та викликів, що постають перед підприємствами.
- **Розробка інноваційних методів та технологій.** Вивчення сучасних технологічних рішень, розробка моделей управління інноваціями та аналіз їх впливу на стійкість підприємств.
- **Емпірична частина та практичні результати.** Проведення дослідження за допомогою аналітичних, статистичних та експертних методів, оцінка ефективності впроваджених заходів.
- **Рекомендації та напрямки подальших досліджень.** Формулювання практичних рекомендацій для державних органів, підприємств та інвесторів, визначення перспектив майбутніх досліджень.

• **Висновки.** Узагальнення отриманих результатів, формулювання основних висновків і визначення подальших напрямків розвитку тематики.

Таким чином, розширений вступ окреслює комплекс проблем, пов'язаних із розвитком машинобудування в умовах бойових дій, і обґрунтовує необхідність впровадження інноваційних методів як основного інструменту для відновлення та подальшої модернізації галузі. Отримані в ході дослідження результати мають високий практичний потенціал і можуть сприяти формуванню нової стратегії розвитку українського машинобудівного комплексу, що дозволить не лише подолати наслідки воєнного конфлікту, але й закласти фундамент для стійкого економічного зростання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гринько В. М. Інноваційна діяльність в машинобудуванні: проблеми та перспективи розвитку // Економіка і прогнозування. – 2021. – № 2. – С. 55–64.
2. Пархоменко Л. О. Державне регулювання інноваційної діяльності в промисловості України. – К.: НАДУ, 2020. – 234 с.
3. Ігнатенко С. І., Коваль Ю. В. Адитивні технології у вітчизняному машинобудуванні // Наукові вісті НТУУ «КПІ». – 2022. – № 3(139). – С. 42–48.
4. Швець Н. В. Організаційно-економічні засади впровадження інновацій у промислових підприємствах. – Дніпро: ДНУ, 2021. – 180 с.